

JAHJÁ LABÁBÍDÍ

Hajnalhasadás

Vannak órák mikor minden recseg
a szék kinyújtja karjait az asztal lábait
a szekrény háta roppan önkéntelenül

Torkig vannak az udvarias látomással
egy helyben maradni
és tartani állomáshelyüket

Az ember munkában szerelemben
ismeri ezt a sajgást és fájást
mikor a belső garnitúra konokul mocozog

Határozottan észrevétlenül akár egy kontinens
valami megfeszül, beadja a kulcsot, tönkremegy
és újra kell gondolni mindent

Egy nyugtalan hajnalon képtelen visszatartani
a mehetnéket a nehéz ajtó tárva-nyitva
üde fény incselkedik szűrődik be

Végül a mozdulatlanság egy darabja kiszáll a buliból
fürgén kitör gémberegett falábain és száguld
mint egy menekülő telivér az istállóból.

Aforizmák

Mint a kisautókat a vidámparkban, irányunkat gyakran az ütközés határozza meg.

A spiritualitás a szenvedés jutalma, a felszínesség annak hiányának büntetése.

A bölcsesség alkalmazása nem kevésbé bonyolult, mint annak megszerzése.

Ellentmondások: lángelmék átka.

Az állat nem bőrünk vékony rétege alatt rejtőzik, hanem ruházatunk vékony rétege alatt.

A hit természete olyan leírhatatlan, mint amilyen elpusztíthatatlan.

A szegények nagylelkűsége nélkül a gazdagok tönkremennének.

Ráeszmélés: meglátni a régit új szemekkel.

Elemi ösztönök: a béklyó, mely arra emlékeztet, hogy nem vagyunk szabadok - istenekké válni.

A filozófiákat és autótérképeket nem menet közben kell tanulmányozni.

Az átszellemülés a vallás forráspontján keletkezik, amikor elillan a dogma.

A csodák büszke lények; nem jelennek meg azoknak, akik nem Hisznek.

Egy köldökzsinórral születünk, többel halunk meg.

Kinyilatkoztatás: régi igazság alkalmazása.

Az életben csakúgy, mint a szerelemben, a szívélyes búcsú a hála megtestesülése.

A fáraók gyakorlatát sikerült megőriznünk: a könyv a Lélek bebalzsamozása.

ÁSÚR ÉTWÍBÍ

Készség

Nem tudok ujjaimon számolni,
de el tudok igazodni a sivatag hangjai között.
Nem ejtek ki betűket és szavakat,
kézmozdulatokkal őrzöm a folyót.
Nem tudom, hogy kell a díszkertben sétálni,
de szót értek a bogarakkal.
A holdfényes éjszakát nem alszom végig,
de át tudom ölelni a sötétséget,
amely megosztja velem titkait.

Szélház

Törékeny délután
nyílt tenger, csupasz fák, egy pillangó, s egy sír

Itt vagyok, a falubeliek is itt vannak
történetek idegen nyelveken, félbeszakadt beszéd

Bárcsak tudnám, miért, a veszteségnek támaszkodom
bárcsak tudnám, a szöcske riogatja a férget

Bárcsak tudnám, szavak sodródna és a kávé gyenge
bárcsak tudnám, fátyolosak a szemek s a jelzőharang átkozott

Szegények csónakjai
vitorlát bontanak a menekülő arcoknak

csak azok, akik halálra rémültek
építenek széllel bélelt házakat

Uralkodók

Az uralkodóknak, akik Tavasszal jöttek
nem volt szaguk.
Szemük nem lát, csak a vaksötétben.
Egyetlen szórakozásuk a fiatal katonák játéka,
nyitogatják páncélszekrényeik fiókjait, lágy koponyákat vesznek elő,
szipózzák belőlük a rémületet és megkóstolják a jajveszékeltést.
Az uralkodók, akik Tavasszal jöttek,
szélesre tárt szíveket hagynak a sírkertekben.

Idegen

Az idegen így szólt, „Árnykép vagyok, nem ajtónálló;
„Küszöb, nem vízkerék;
„Porhüvely, és nem sperma:
„A mindenség vagyok, de képtelen megfejteni a világegyetem titkait.”
Nem maradt sokáig velünk; idegen volt, még saját maga számára is.
Egy kertben hagytuk, mely tele volt gyümölcscsel, később láttuk,
hogyan nem nyúlt semmihez.
Az ágyát tollak lepték el, ismeretlen madártól származtak, és a
küszöbön kristálytisza vízre leltünk, melyet még soha nem
ízeltünk.
Ki ez az idegen, ő vagy mi?

Végh Zsoldos Péter fordításai

Jahjá Labábídí (1973) egyiptomi-amerikai költő, aforizma- és esszéíró. Az aforizmak enciklopédiája, a „Geary’s Guide to the World’s Great Aphorists” egyetlen jelenkori arab szerzőként tartja számon. Legutóbbi kötete: *Revolutions of the Heart* (esszék, aforizmak, versek 2020).

Ásúr Étwíbí (1952) orvos, költő, műfordító, Líbia egyik legjelentősebb írója. Kilenc verseskötete jelent meg idáig, jelenkori nyugati irodalmat fordít arabra. A *Tripoliszi Nemzetközi Költészeti Fesztivál* szervezője 2012-ben. Több fenyegetés után radikális militánsok felgyújtották a házát, jelenleg menekültként él Norvégiában.

Imán Mersal (ejtsd: Ímán Merszál) egyiptomi arab költő, folyóiratszerkesztő, egyetemi oktató, 1966-ban született a Nílus-delta Manszúra (Mansoura) városában. Egyetemi tanulmányait Kairóban folytatta. Kétlaki életet él: 1998-ban amerikai férjével Bostonba költözött, majd a kanadai Edmontonba, ahol az Alberta Egyetemen a kortárs arab irodalom oktatója, ugyanakkor az egyiptomi irodalmi közéletben is jelen van.

Imán Mersal annak a „kilencvenes nemzedéknek” egyik meghatározó alakja, amely felmondta a költészet hagyományos kánonját, s amely tapasztalatai megfogalmazásához új költői nyelvet dolgozott ki. A „nagy narratíva” helyett a mindennapi életre reflektál ez a költészet, s ehhez végletekig leegyszerűsített kifejezésmodot használ. Kedveli a prózavers formát.

Kötetei a kilencvenes évektől jelentek meg: *Ittiszfát* (Leírások, 1990.), *Mamarr mu’tim jaszluk li-ta’allum al-raqs* (Egy sötét sikátor, ami alkalmas a tánctanulásra, 1995.), *al-Masj atval vaqt mumkin* (Gyaloglás ameddig csak lehet, 1997.), *Dzsughráfija badila* (Alternatív földrajz, 2006), *Hatta atakhalla an fikrat al-bujút* (Amíg fel nem adom a házak ideáját, 2013). Versgyűjteményei rendszerint több kiadást érnek meg.

Válogatott versei megjelentek angol, francia, német, spanyol, holland és olasz, szlovén nyelven. A *Szerelem* c. költeményét a huszadik század legszebb szerelmes költeményeinek gyűjteményébe is beválogatták.

Tüske László (1953)

Arab szakos orientalista, PhD (2001), könyvtáros. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatója, 2014–2019 között az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója. Arab nyelvből készült prózai és versfordításai szaklapokban jelentek meg.

És a költők! Csak a tévelygők követik őket! Vajon nem láttad, hogy ők minden (hamisságok, gondolatok, és áramlatok) folyómedrében kószálnak, és hogy azt mondják, amit nem tesznek. (KORÁN, 26. Szúra)